

סדנאות איגי בבתי

הספר

חוברת לצוות החינוכי

אתה הכי יפה
כשננוח לך.

תבנית נירי קמפס ראשון לציון 2017

"מהחברתי אל האישי" – סדנאות בנושא נוער להט"ב לבתי הספר

צוות חינוך יקר,

ארגון הנוער הגאה (איגי) פועל כבר 17 שנים בזירות חינוכיות פורמאליות ובלתי פורמאליות. כחלק מהרצון להצליח ליצור מרחב חברתי מאפשר שוויוני, בטוח וחופשי עבור כל נערה ונער, אנחנו פועלים בכלים חינוכיים בזירות השונות לקידום ערכים אלו.

באיגי אנחנו מאמינים/ות כי לשיח פתוח בנושאי זהות, מגדר ומיניות והבנת ההקשר החברתי של נושאים אלו, יש את הכוח ליצור מרחב חברתי פתוח עבור כל נערה ונער, מכל הקבוצות החברתיות המגוונות בחברה הישראלית. אנו שואפים/ות לעודד את הנוער לקחת אחריות על המרחב החברתי שלהם, וליצור עבור עצמם מציאות מכבדת יותר ולצמצם מופעים שונים של הדרה חברתית ואלימות.

באיגי אנחנו מאמינים/ות כי ישנו קשר חזק בין אלימות סקסיסטית, להט"בפובית וגזענית, ובכדי לצמצם תופעות אלו, יש ליצור שיח חינוכי רחב וארוך טווח הרואה בחשיבותו של מרחב חברתי המאפשר לכל החברים והחברות בו להביע את עצמם בעוצמה, ושיאפשר להם להיות מי שהם, ללא צורך להסתיר, להתבייש ולצמצם חלקים בזהותם. בנוסף ל"תכנית ניר" הפועלת בשנים האחרונות ברשויות השונות לאורך השנה כחלק מהמעורבות החברתית, חיברנו את רצף המפגשים הבאים, בכדי לאפשר מפגש חינוכי מעניין גם במסגרת כיתות הלימוד במוסדות החינוכיים השונים.

מבנה הסדנאות:

- 1) מפגש עם הצוות החינוכי, כהכנה למפגש עם הנוער.
- 2) מפגש בנושא "מרחב בטוח" המועבר על ידי הצוות החינוכי במוסד הלימודים כהכנה למפגש עם מדריכות ומדריכי איגי
- 3) מפגש ראשוני בנושא "זהות, מגדר ומיניות – בין האישי לחברתי" המועבר על ידי מדריכות ומדריכי איגי
- 4) מפגש סיכום ועיבוד בנושא "חברה ישראלית שוויונית ובטוחה" בנושא שיוויון, קבלה וביטחון בחברה הישראלית, המועבר על ידי הצוות החינוכי במוסד החינוכי כעיבוד למפגשים עם מדריכות ומדריכי איגי

מפגש לחטיבה העליונה בנושא "מרחב בטוח" כהכנה למפגש עם מדריכי איגוי – 45 ד'

מטרות:

1. התלמידות והתלמידים יגדירו יחד את המושג "מרחב בטוח"
2. התלמידות והתלמידים יבחנו יחד את תחושת המוגנות בתוך המרחב הכיתתי
3. התלמידות והתלמידים ישתפו את הרצונות שלהם בנושא תחושותיהם בכיתה

מהלך:

- הגדרה משותפת למושג "מרחב בטוח" - 5 דקות
- בחינת תחושת מוגנות בתוך המרחב הכיתתי - 10 דקות
- חשיבה על מרחבים בטוחים בחיינו - 5 דקות
- השוואת מציאות הכיתתית אל מול הרצון- איפה היינו רוצות לראות את המרחב הכיתתי שלנו? 10 דקות
- סיכום - 5 דקות

עזרים:

לוח מחיק וטוש
נספח א- לשכפל מראש דף אחד לכל תלמידה או תלמיד

חלק 1: הגדרה משותפת למושג "מרחב בטוח": 5 דקות

נעשה "שמש אסוציאציות" והמורה תרשום על הלוח את המושג "מרחב בטוח" ותבקש מהתלמידים/ות לזרוק לחלל הכיתה אסוציאציות שעולות להם ביחס לצמד המילים הללו. (מרחב בטוח במובן הפיזי-מקום שיכבדו את הגוף שלי, את המרחב שלי, אבל גם במובן ההישגי- מרחב להצליח, ללמוד, להתפתח).

- נבקש להתייחס גם להגדרה של המושג (מה זה אומר מרחב בטוח?)
- נבקש גם להתייחס לתחושות שמתקיימות בתוך מרחב בטוח

אחרי שיהיה כתוב על הלוח- נפתח דיון קצר ונשאל:

- אז מה זה מרחב בטוח? ננסה להגיע יחד לאיזו הגדרה
  - מה מרגישים כשנמצאים במרחב בטוח?
  - ומה ההיפך- מהו מרחב לא בטוח עבורכם? ומה מרגישים במרחב לא בטוח?
  - מה מתאפשר ולא מתאפשר בכל אחד מהרחבים הללו? **לטובת המשך של הפעילות- נא להקיף בעיגול את מה שמרחב בטוח מאפשר** (לשמוח, לתת אמון, להיות עצמי, וכדומה)
- נסביר: ננסה יחד בשיעור הקרוב להבין יחד האם בית הספר יכול או צריך להוות מרחב בטוח?

חלק 2: בחינת תחושת המוגנות בתוך המרחב הכיתתי: 10 דקות

נחלק דף (נספח א שמצורף), ונסביר- אנחנו ניתן 5 משפטים שמתארים סיטואציה- ואתם תצטרכו לסמן בדף שלכם מ-1-4 עד כמה המרחב הבית ספרי או הכיתתי הוא מרחב בטוח עבור הסיטואציה. שימו לב- 1 = מרחב ממש לא בטוח! 2 = מרחב לא הכי בטוח, 3 = מרחב סך הכל בטוח ו-4 = מרחב בטוח!!

1. מעיין בכיתה יא, הוא לא אוהב כדורגל, או כל סוג אחר של ספורט. הוא מעדיף שיעורי אומנות או תיאטרון.
2. נועם בכיתה י, אבל היא כבר נכשלת בכל המקצועות בבית הספר.
3. יובל בכיתה יב. היא יצאה מהארון מול כמה חברים בשכבה וסיפרה שהוא לסבית.
4. אמיר בכיתה י, הוא מוסלמי, למרות שהוא לומד בבית ספר ממלכתי חילוני רגיל.
5. שחר בכיתה יא, היא לובשת רק שחור, וכבר יש לה 7 קעקועים על הגוף.

נבקש מהתלמידות ומהתלמידים לסכום כמה יצא סך כל התשובות שלהם ונבקש להרים יד ונספור:

- למי יצא בין 5-8? (נתאר כ "מרחב לא בטוח")
- למי יצא בין 9-13? (נתאר כ "מרחב ככה ככה, לא הכי בטוח")
- למי יצא בין 14-20? (נתאר כ "מרחב יחסית בטוח")

נכתוב על הלוח את התיאור של שלושת הקטגוריות- ונציין במספר כמה מתלמידי ומתלמידות הכיתה הצביעו לתשובה הזו.

שאלות לדיון:

- באחריות מי לדעתכם לדאוג שכל נערה ונער ירגישו בטוחים במרחב החברתי של בית הספר?
- מה גורם בבית הספר שלנו ובכיתה שלנו לתחושות שנספרו?

חלק 3: חשיבה על מרחבים בטוחים בחיינו- 5 דקות

נבקש מכל תלמידה ותלמיד לחשוב על מרחב משמעותי בחיים שלנו שבו מתקיים מרחב בטוח עבורנו- ונבקש לשמוע מ-4-5 תלמידים מהו המרחב הזה.

נבקש להרים עוד ידיים לכמה שאלות (כל מי שהתשובה למשפט חיובית- נא להרים את יד):

- אני מצליח.ה להיות במקום שהוא מרחב בטוח עבורי לפחות 3 פעמים בשבוע
- אני נמצאת במקום שהוא מרחב בטוח עבורי כבר יותר משנה
- המרחב הבטוח שלי נמצא בבית הספר

אנחנו לא נפתח דיון על השאלות האלו- אלו שאלות שמטרתן היא כפולה: גם לעורר את נוער לחשוב על המרחבים הבטוחים שלהם- האם יש להם? האם הוא משמעותי? האם הם מצליחים להיות בו מספיק זמן מבחינתם?

המטרה השנייה היא לשקף עבורך המורה את המצב בכיתה מבחינת קיום של מרחבים בטוחים עבור הנוער והיכולת של התלמידות והתלמידים להיות במרחבים הבטוחים שלהם.

חלק 4: איפה היינו רוצים לראות את המרחב הכיתתי שלנו? – 10 דקות

נחזור למשפטים ממקודם, נענה עליהם שוב אבל הפעם השאלה תהייה שונה.

נסביר- אנחנו נענה על מה שיש תחת הכותרת "סעיף 2", יש 5 משפטים שמתארים סיטואציה- ואתם תצטרכו לסמן בדף שלכם מ-1-4 איך הייתי רוצה לראות את המרחב הכיתתי או השכבתי שלי בכל סיטואציה, ועד כמה בטוח הוא אמור להיות?

שימו לב- 1 = מרחב ממש לא בטוח! 2 = מרחב לא הכי בטוח, 3 = מרחב סך הכל בטוח ו-4 = מרחב בטוח!!

1. מעיין בכיתה יא, הוא לא אוהב כדורגל או כל סוג אחר של ספורט. הוא מעדיף שיעורי אומנות/תיאטרון
2. נועם בכיתה י, אבל היא כבר נכשלת בכל המקצועות בבית הספר.
3. יובל בכיתה יב. היא יצאה מהארון מול כמה חברים בשכבה וסיפרה שהוא לסבית.
4. אמיר בכיתה י, הוא מוסלמי, למרות שהוא לומד בבית ספר ממלכתי חילוני רגיל.
5. שחר בכיתה יא, היא לובשת רק שחור, וכבר יש לה 7 קעקועים על הגוף.

נבקש מהתלמידות ומהתלמידים לסכום כמה יצא סך כל התשובות שלהם ונבקש להרים יד ונספור:

- למי יצא בין 5-8? (נתאר כ "מרחב לא בטוח")
  - למי יצא בין 9-13? (נתאר כ "מרחב ככה ככה, לא הכי בטוח")
  - למי יצא בין 14-20? (נתאר כ "מרחב יחסית בטוח")
- נכתוב על הלוח את התיאור של שלושת הקטגוריות- ונציין במספר כמה מתלמידי ומתלמידות הכיתה הצביעו לתשובה הזו

שאלות לדין:

- האם הייתם רוצים שהמרחב הבית ספרי יהיה יותר בטוח ויאפשר שונות וייחודיות?
- איך מייצרים אותו? איך יכולים להעצים ולעודד מרחב שכזה?

חלק 5: סיכום: 5 דקות

ננסה יחד בכיתה להבין איפה המקום שלנו לשנות ולהשפיע? לראות לאן אנחנו נרצה להגיע, ומה הכלים שלנו לעשות את זה? הדרך ליצירה של מרחב בטוח ומאפשר יותר בבית הספר ובכיתה עובר ביכולת שלנו לשוחח על הדברים באופן שונה, במפגש הבא הזמנו נציגים מאיגי (ארגון הנוער הגאה) להעמיק איתנו בתהליך זה

למורה - לקראת המפגש הבא:

במפגש הבא נדבר עם נציגים של איגי על כל מיני נושאים שבדרך כלל נהוג לא לדבר עליהם. נושאים אלו נתפסים כטאבו חברתי או כנושאים אישיים ולכן נרצה לדון בהם בצורה מכבדת ובעלת גבולות מותאמים.

לפיכך, נאפשר שיח פתוח ככל האפשר אך נבקש לשמור על מספר כללים:

4. לא ננהג בקבוצה באלימות פיזית או מילולית.
5. כל אחד ידבר רק על עצמו, אתם מתבקשים לא לחשוף פרטים אישיים על עצמכם או על תלמידים אחרים מהכיתה, מביה"ס ומהסביבה הקרובה לפני תלמידי הכיתה.
6. ננהג בכבוד כלפי תלמידי הכיתה והנציגים מאיגי.
7. אשמח לשוחח באופן אישי עם מי שמעוניין בכך לאחר סיום המפגש.

נספח א

חלק 1:

בבקשה לסמן על כל משפט את רמת המרחב הבטוח על פי ההוראות שבכיתה:

1 = מרחב ממש לא בטוח!

2 = מרחב לא הכי בטוח

3 = מרחב סך הכל בטוח

4 = מרחב בטוח!!

מעייין בכיתה ט, הוא לא אוהב כדורגל, או כל סוג של ספורט. הוא מעדיף שיעורי אומנות.

1 ----- 2 ----- 3 ----- 4

נועם בכיתה ז, אבל היא כבר נכשלת בכל המקצועות בבית הספר.

1 ----- 2 ----- 3 ----- 4

יובל בכיתה ט. היא יצאה מהארון מול כמה חברים בשכבה וסיפרה שהוא לסבית.

1 ----- 2 ----- 3 ----- 4

אדם בכיתה ח, הוא לא יהודי, למרות שהוא לומד בבית ספר ממלכתי חילוני רגיל.

1 ----- 2 ----- 3 ----- 4

שחר בכיתה ח, היא לובשת רק שחור, ומציירת קעקועים על הזרועות

1 ----- 2 ----- 3 ----- 4

חלק 2:

בבקשה לסמן על כל משפט את רמת המרחב הבטוח על פי ההוראות שבכיתה:

1 = מרחב ממש לא בטוח!

2 = מרחב לא הכי בטוח

3 = מרחב סך הכל בטוח

4 = מרחב בטוח!!

מעייין בכיתה ט, הוא לא אוהב כדורגל, או כל סוג של ספורט. הוא מעדיף שיעורי אומנות.

1 ----- 2 ----- 3 ----- 4

נועם בכיתה ז, אבל היא כבר נכשלת בכל המקצועות בבית הספר.

1 ----- 2 ----- 3 ----- 4

יובל בכיתה ט. היא יצאה מהארון מול כמה חברים בשכבה וסיפרה שהוא לסבית.

1 ----- 2 ----- 3 ----- 4

אדם בכיתה ח, הוא לא יהודי, למרות שהוא לומד בבית ספר ממלכתי חילוני רגיל.

1 ----- 2 ----- 3 ----- 4

שחר בכיתה ח, היא לובשת רק שחור, ומציירת קעקועים על הזרועות

1 ----- 2 ----- 3 ----- 4